

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGY PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Tisztviselő-ankét

Ismét összeültek Budapesten anketézni a tisztviselők helyzetének elviselhetővé tétele érdekében. Egy év óta ki tudná megmondani: hányadik már ez az anketé, mely mindannyiszor a magyar kultúrát akarja megmenteni? Csak azt tudjuk bizonyosan, hogy egyetlen egy sem volt képes erre az országosan sajtó sebre gyógyító irt találni, egyetlen egy sem tudta az orvosság erejét és mértékét kijelölni. Mit várhatunk hát ettől a legujabtból? Vajjon lehet-e reményünk arra, hogy a rettenetes drágaság közepette a magyar tisztviselő emberhez méltó életet fog élni, hogy helyzete úgy fog rendeződni, amint azt elsősorban az ország érdeke megkívánja? Anketékből bizonyára nem.

Komoly és alapos munkára van itt szükségünk, mely a katasztrófával fenyegető kérdés elevenébe vág bele és biztos kézzel operálja ki onnan a művelt közép osztály rákfénjét: a nyomort. Melyről regényeket lehetne összeírni, mert a tisztviselőkre vonatkoztatva a hősiesség és a honfiumi áldozatkészség kritériumává lett. S amíg ehhez a kérdéshez nem nyulunk ugyanolyanfokú áldozatkészséggel tarsolyunkban, mint amilyent a magyar tisztviselők esztendő óta tanusítanak, akkor hiába való minden anketéozásunk, minden tanácskozásunk, mert a megoldáshoz még csak közel sem jutottunk. Pénzről van itt szó először is, másodsor is és harmadszor is, — de nem arról a pénzről, amelyet drágasági pótlék gyanánt a tisztviselőknek juttatunk, hanem arról, amelyet a tisztviselők élelmezésére és felruházására kell sürgősen fordítanunk. Amit eddig tett a kormány, az csak olyan félmunka. Igaz, hogy lényegesen javított a tisztviselők helyzetén, de csak javított és nem változtatott. Az adagok elégtelensége, a kiosztás rendszertelensége nem tudták az állapotot megváltoztatni, sem a hat év óta növekedő rongyosságot eltakarni. A magyar tisztviselő még rongyosabb ma, mint valaha és bizony, ha elfogyott a kedvezményes élelmiszer, még éhesebb, mint csak egy évvel ezelőtt is, amikor a drágaság még sem volt ily égbekiáltó.

A tisztviselő-anketén tehát ne arról szónokoljanak demosthenesi ékesszólással, hogy miért borzalmas a tisztviselők helyzete, meg hogy mi okozta a rettenetes drágaságot, hanem arról, hogy mennyivel emelje fel az állam a kedvezményes élelmiszerek tulkiesinyre szabott fejadagját és mennyi ruhaneműre, cipőre, kalapra és szövetre van szükségük a koldus-cafatokban járó köztisztviselőknek. S ha ezt kiszámították, ne adják át az adatokat a Statisztikai Hivatalnak megörzés végett, hanem vigyék a nemzetgyűlés elé meg-

szavazás céljából. A nemzet már régóta várja, hogy multjának, jelenének és jövőjének legerősebb támasza és kulturájának letéteményese, az intelligens középosztály a teljes lezüléstől és végpusztulástól megóvassék!

Hamibal ante portas!

Oláh vandalizmus Kolozsvárt

Kolozsvár, okt. 15. (N. St. t. j.) A mult hét utolsó napjaiban oláh diákok egy tüntetés alkalmával megrongálták a kolozsvári Mátyás-szobor egyik mellékalakját. Az eset nagy elkeseredést keltett a magyarságban

Baltazár Dezső lelkészelnök

Legutóbbi számunkban közöltük, hogy a debreceni ref. egyház presbiteriumának csütörtök délutáni ülésén töltötték be a lelkészelnöki tisztet, s az új lelkészelnök Baltazár lett. Előrelátható volt, hogy a Baltazár-klika ezt mint diadalt fogja a maga javára elkönnyelni s már kipróbált módszerével úgy fogja feltüntetni, mintha egyhangú választás eredménye gyanánt került volna Baltazár az elnöki székbe.

Hát bizony pedig a dolog nem egészen így van. Az egyházi törvények szerint az egyház lelkészelnöke a hivatalban legidősebb lelkész, és Baltazár csak azért jutott be ez alkalommal az elnöki székbe, mert a nálánál idősebb lelkészek: K. Tóth Kálmán, Szele György és Uray Sándor — tiszteletre méltó okokból — kérték e tisztség alóli fölmentésüket. Így került aztán a sor automaticus Baltazárra. **Választásról szó sem volt tehát, még kevésbbe pedig egyhangú választásról, amint azt a szabadkőmives-zsidó szócsovek rosszhiszeműleg kürtölik.**

Az új lelkészelnök székfoglaló beszédével ez alkalommal nem óhajtott bővebben foglalkozni, bár az elmondások egész tömege tudatjukra. Egyet azonban kötelességünk megjegyezni. A társadalmi illendőségről szónokló Baltazár, beszédében nagy-nagy elődjéről nem csak hogy egyetlen elismerő szóval meg nem emlékezik, de nem állítja azt megtenni, hogy alattomosan szür alatt próbál foltot vetni ragyogó fényes emlékezetére, amikor arról az időről, midőn ő (és nem a püspök) volt a lelkészelnök, úgy nyilatkozik, hogy az „áldásosnak épen nem mondható.”

Azokra az éretlen nyelvtölgögetésekre, amiket beszéde további részében jónak látott elkövetni, valamint méltó elnöktársa: a szegény öreg Márk Endre idétlen kirohásaira ezuttal nem térünk ki.

Vass miniszter a közlelmezés biztosításáról

— Új rekvirálás lesz? —
 A nemzetgyűlés mai ülése

Budapest, okt. 15. (Nemzeti St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését fél 12 órakor nyitotta meg **Botlik** József alelnök. Több új bizottsági tagsági állás betöltése után elnök napirendi javaslatot tesz, mely szerint a Ház legközelebbi ülését szardán, 20-án tartja.

Ezután **Zeőke** Antal sürgős interpellációt terjeszt elő. A pénzügyminiszter politikájával nincs megelégedve, s azzal nem ért egyet. — Majd a gabonarendeletről beszél. Tudomása szerint a kormány még egyszer újból rekvirálást akar elrendelni.

Kijelenti, hogy ezt a leghatározottabban ellenzi s ha mégis megtörténik, le fogja vonni a konzekvenciákat. A következő interpellációt terjeszti a közlelmezési miniszterhez: — Mi az alapja annak, hogy a kormány újból buza és rozs kontingenst szándékozik kivetni a közlelmezésre s hajlandó-e a miniszter megnyugtató választ adni?

Vass József közlelmezési miniszter azonnal válaszol az interpellációra. Elnézést kér a nemzetgyűléstől, hogy nem tájékoztatta a Házat az ország közlelmezési helyzetéről. Mint tudják, beutazta az egész országot, hogy személyesen szerezzen tapasztalatokat a közlelmezés mai állása körül. Főcélja az, hogy az ország ellátatlanjait kenyérrel ellássák s hogy az összes ellátatlanoknak szükségessé kontingenst biztosítsa. Nem akarja a termelőket elnyomni, de biztosítani kell azt, hogy az ország közlelmezése ne jusson esődbe. Az ellátatlanoknak és a hadse-

regnek a szükséglete 52 ezer vagonra becsülhető. Vezéreszméje az, hogy *csak egyszer* kór, de ezzel biztosítani akarja a szükségletet s ezt be is kell szolgáltatni.

A *belső konszolidációt csak a közlelmezés zavartalanságával lehet biztosítani*. Ahol renitenciát lát, ott erőszakot fog alkalmazni. Rámutat arra, hogy az ellátatlanok kategóriája hibásan van összeállítva. Kiderült, hogy egyes városokban aránylag nagyobb volt az ellátatlanok száma mint Budapesten, így Debrecenben és Pápán, ami pedig hihetetlen. Nem hajlandó a közlelmezésbe a politikát és a felekezeti kérdést belevinni. Ő 24 óra alatt rendet fog teremteni, Kéri válasza tudomásulvételét.

Zeőke Antal és a Ház a miniszter választ tudomásul veszi.

Ezután **Forgács** Miklós a vidéki ellátatlanok gabonával való ellátása miatt szintén közlelmezési miniszterhez intéz interpellációt, amit kiadnak a miniszternek. Ezzel az ülés véget ért.

A Diesel-motorok ügye

Berlin, okt. (N. St. t. j.) A Diesel-motorok elpusztítása ügyében történt jegyzékváltás ismét kiélesítette a helyzetet Franciaország és Németország között. A legutóbbi francia jegyzék elutasító, fenyegető hangú. A jegyzékre adandó válasz megszövegezésével most foglalkozik a német minisztertanács.

Sándor Pál várja a liberalizmus feltámadását Zsidó védőbeszéd a nagy világ számára

A *Neue Freie Presse* október 13-iki számában egy cikk látott napvilágot, mely „extra muros” keseregi el a magyarországi zsidóság fájdalmát. Címe: *Epilog Zum Numerus Clausus* (Utóhangok a numerus clausushoz), szerzője: Sándor Pál a magyar nemzetgyűlés tagja. Szól pediglen e cikk a tényeket ismerő és tisztán látó magyarság okulására a következőképpen:

— A numerus clausus vitája voltaképpen a zsidókérdés egy részlet-vitája volt. Nem más, mint a meggyőződés magas szellemű színvonalon álló harca a liberalizmus ellen és *semmiesetre sem azé az új irányzaté, mely hadiszertárban semmi más felmutatni nem tud, mint egyedül tartalom nélküli antiszemita jelszavakat. Nyíltan kimondom, hogy én hazám jelenlegi irányzatában csak muló jelenségét látom az általános hadijátéknak.* (Imé: a II. Baltazár Dezső! Szerk.) Csak a szokatlan és rendkívüli viszonyok teheték ezt Magyarországon, hol a nép türelméről volt ismeretes mindenfelé. Ez a türelem meg van a magyar parasztban éppen úgy, mint a magyar urban, de e tulajdonság a háború rendkívüli tényezőinek, s a bolsevizmusnak befolyása alatt eltévelyedett. Sokkal jelentősebbek azok a szolgálatok, amelyeket a szabadelvű ideák a modern Magyarország kifejlesztése körül végeztek, sokkal fontosabbak azok az alkotások, melyek a zsidó munkának köszönhetőek, semhogy nagy vonásokban azokat kellően méltatni lehetne. S hogy én mindezek dacára is felemeltem szavamat a numerus clausus vitájában, semmiesetre sem azért tettem azt, hogy érveimet sub specie aeternitatis sorakoztassam föl. Azért jelentkeztem szólásra, mert a magyar zsidóság ellen vaskövetkezetességgel hallattak oly hallatlan vádakat, melyeket visszautasítanom hivatásom kötelesség volt. Az érvek harcában a légtör tisztul mindig, — s hogy ez most nem egészen sikerült, azért nem egészen engem illet a vád.

— A magyar állam törvényei nem ismerik a zsidó nemzet fogalmát, melyet legelőször a numerus claususról szóló törvényben fektettek le. De mi zsidó vallású magyarok sohasem fogjuk elismerni, hogy valamely nemzetiséghez tartozunk, vagy, hogy zsidó nemzet vagyunk... A magyar földnek különleges felszívó ereje van, s az idegen néptörödékeket teljesen magához tudja vonzani. Egész tucat nevet sorolhatnánk fel, melyek a magyar nemzetnek drágák s amelyeknek viselői eredetileg németek, szerbek, vagy tótok voltak, s akiket ennek dacára is minden hátsó gondolat nélkül tekintünk kiváló hazafiaknak. *A zsidóság Magyarországon nemzeti talaján teljesebben asszimilálódott, mint bárhol a világon.* (?)

— Azok a vádak, amelyeket az új irányzat hangos képviselői a zsidóság ellen felhoznak, oly nagy számuak, hogy mindegyikre lehetetlen választ adnom. Azt mondják, hogy a zsidók bűnösök a hadsereg forradalomelőtti széthomlasztásában, a zsidók juttatták az országot a románok kezére, a zsidók kibújtak a háború alatt honpolgári kötelmeik teljesítése alól, s a zsidók munkája az időkben nem volt egyenlő értékű a többi néprétegek munkájával. Haller miniszter nagy hangon jelentette ki a nemzetgyűlésen, hogy a zsidók Magyarországon semmiféle alkotó munkát nem végeztek, hanem csak mások alkotásait sajátították ki. S így tovább, végnélküli sorban. De *egyetlen vádoló sem vette magának azt a fáradságot, hogy állításait bizonyítsa.* (Szegény, romokban színlődő Magyarország! — Szerk.) *S mind csak a jelszó politikából származó nemzeti uszításból származik és úgy látszik, kizárja a dologi érveket.* Azt hiszem, sikerült a nemzetgyűlésen bizonyítékokat nyújtanom arra, hogy nem a zsidók voltak előidézői a hadsereg szétszűrésének... az is be van bizonyítva, hogy a zsidóság nem jobban és nem csunyábban vett részt a románok behozásában és benntartásában, mint a többi népesség. Ellenben számtalan jelentés van birtokomban arról, hogy a zsidók a románok által megszállott területeken ma is szenvednek nemzeti érzelmeik miatt (Ugy mint Debrecenben?? — Szerk.)

— ... Ami azt a vádat illeti, hogy a

zsidók nem teljesítettek népességi arányszámuknak megfelelő frontszolgálatot, erről az egész népességre támaszkodó statisztika tud legbiztosabb felvilágosítást adni. Ismeretes, hogy a nemzetgyűlésben ez iránt tett indítványomat a Pröbhe indítványával toldották meg, amely a frontra vonatkozó kimutatás mellett a felmentettek és hadseregszállítók vallás-szerinti kimutatását is követeli. Ez ellen sem tettem kifogást, mert a zsidó részről már feldolgozott adatok szerint a zsidók számarányuknak több mint 5 %-a erejéig vonultak be katonai szolgálatra. (De mennyien voltak a fronton s mennyien az arcvonalban? — Szerk.) A magyar zsidók munkájának értékéről, vagy értéktelenségéről nem akarok kifejezően beszélni, csak arra mutatok rá, hogy nagy részben alkotó volt a zsidómunka a kultúra felvirágzásában, a főváros fejlődésében, s hogy a magyar zsidóság messzekiható szelleme teremtette meg a magyar ipart és kereskedelmet. (Azt nyögjük most mind! — Szerk.) s hogy a mai magyar pénzügyi gazdálkodás nem csekély részben a magyar zsidóság műve.

— ... A főiskolai numerus clausus súlyos csapás a zsidó tanulóifjúságra. Osztom dr Ruppert Rezső nézetét, aki úgy véli, hogy a tudományos képzésre törekvő zsidó ifjúság minden akadályokon keresztül, nagy nélkülözések közepett külföldön fogja megszerezni képességét s azután hazájába visszatérve még erősebb vetélytársa lesz a politizáló magyar ifjúságnak. De a törvény *jelentősége nem a konkrét jogkorlátozásban van, hanem abban, hogy éket ver a magyar nemzet régi egységének eszményiségébe, amikor a zsidóságot nemzetiségnek nyilvánítja.* Ez az érzékeny csapás, ez a nehéz vizsgálja a magyar zsidóságnak, melynek kipróbált hazafisága mégis elég erős lesz arra, hogy ezt a csapást is elviselje. A magyar liberalizmus nem halt meg, csak megbilincselve fekszik a porondon; ha ismét erőre kap, sok minden másképpen lesz! (Der ungarische Liberalismus ist nicht tot, er liegt nur gefesselt auf den Boden; wenn er wieder aufsteht, wird vieles anders werden!) ...

MIÉRT?

Ezuttal mi hozzánk fordultak ezzel a kérdéssel. Miután azonban mi a feleletet nem tudtuk megadni rá, továbbítjuk az illetékesekhez. Kovács Gyula műasztalos, debreceni (Darabos-u. 17 sz. a.) lakos járt benn szerkesztőségünkben s előadta, hogy a ref. egyház tulajdonát: a Piac-utca 2 sz. házastelket néhány hete árverésen eladták, amikor az 401,000 korona vételárígyéret mellett dr Berencsy Zoltán orvoson maradt. Ezelőtt mintegy 2—3 héttel tartatott a Kistemplomban az az ülés, mely hivatalosan a kérdésben dönteni. Az ez alkalommal elnöklő Márk Endrének bejelentette Kovács Gyula, hogy ő hajlandó a házért egy összegben azonnal készpénzben fizetendő 460,000 koronát megadni, tehát 59,000 koronával többet ígért érte, mint Berencsy. A gyűlés azonban Márk Endre indítványára úgy határozott, hogy Kovács Gyula ajánlatát nem veszi figyelembe. Erre Kovács Gyula írásba foglalta ajánlatát, s ennek tárgyalása a most esütörtök délutáni presbyteri gyűlés tárgysorozatára, mint annak egyik pontja fel is volt véve, s mégis ott, bár az egész tárgysorozatot kimerítették, egyáltalában nem is tárgyalatott. Azt kérdezi Kovács Gyula s vele mi is, hogy *miért?* Ha a fenti adatok helytállóak, nem tudjuk megérteni, miért kapjon az egyház 60,000 koronával kevesebbet egyik (szabadkőműves) ajánlattevőtől, mint amennyit megkaphatna egy másik (református) reflektánstól? — *Miért?*

Uj államszövetség Délkeleten?

Bázel, okt. 15. (N. St. t. j.) Bécsi forrásból nyert értesülések szerint Franciaország Ausztriának Magyarországhoz való csatlakozását is meg fogja akadályozni, mert ezt kerülni tartja a Nagynémet-birodalomhoz való csatlakozásra. Magyar-

ország francia nyomás alatt mindinkább közeledik a kis antanthoz, mert a franciák terve az, hogy *Délkeleten egy új államszövetséget létesítsenek, amelynek tagjai lennének Csehország, Lengyelország, Románia, Magyarország és a déli kisebb államok. Franciaország utasította Csehországot is, hogy igyekezzék barátságosabb viszonyban lenni Magyarországgal.*

Jönnek a hadifoglyok

Budapest, okt. 15. (N. St. t. j.) A honvédelmi minisztérium hadifogoly osztálya hivatalosan közli, hogy Vladivosztkból október elején elindult hajó 2002 hadifoglyot hoz, akik 1914—15-ben kerültek hadifogságba. A hadifoglyok jó állapotban vannak s november 20-án érkeznek Triestbe. A Nainan nevű hajó október 10-én indult el s ezer magyart hoz. A Nansen-féle akció hajóiból egyik október végén 1300, a másik november 13-án 1000 hadifogollyal indult el Vladivosztkból. Kelet-Szibériából 6 ezer hadifoglyot indítottak utnak, akik közül 700 magyar, akik már megis érkeztek Nikolsba. Jeleleg azokról a helyekről szállítják haza hadifoglyainkat, ahová a magyar hazaszállító bizottság hozzá férhet. A hazaszállítás rövid időn belül megtörténik.

Zichy Géza gróf

hangversenyének közönségét tisztelettel fölkéri az Arany János-társaság, hogy a helyszínén (Vigszínház, okt. 16.) már délután háromnegyed hatkor szíveskedjék megjelenni. A zavarlatlan műélvezet érdekében ugyanis az előadás pont hatkor már elkezdődik s ugyanakkor a nézőtérre vezető összes ajtót bezárják.

Az estély részletes műsora a következő: Műsor: I. Zichy Géza gróf: Magyar rapszódia. Zongorán előadja a szerző. II. Felolvasás. Elvi kommunisták. Elményeim a kommunizmus alatt. Irta Zichy Géza gróf. III. Zichy Géza gróf: Songe d'amour (szerelmi ábránd). Zongorán előadja a szerző. IV. Sarasate: Carmen—Fantasia. Introduction, Moderato, Lento assai. Allegro moderato. Hegedűn előadja: Weszprémy Andor hegedűművész. zongorán kíséri dr Jóna Kálmán. V. a) Mozart—Zauberflöte. Pamina áriája. b) Volkmann—Csalogánydal. c) A. Rückauf—Bei dir allein. Éneklő Ujjfalussy Géza dr. VI. Zivuska Andor irredenta verseiből szaval Bakoss Sarolta urhölgy. VII. Zichy Géza gróf: Fauszt ábránd. Zongorán előadja a szerző. VIII. Elmői zárszó.

Bonyodalmak Karinthia miatt

Bécs, okt. 15. (N. St. t. j.) Sforza gróf olasz külügyminiszter hirtelen Rómába érkezett. Az olasz külügyminiszter visszaérkezése a karinthiai kérdéssel kapcsolatos. Az olasz kormány ugyanis rágaskodik a saintgermaini békeszerződés határozataihoz és nem tűri, hogy a jugoszlávok a békeszerződés ellenére Karinthiát megszállva tartásuk s Karinthiát felvonulási terepnek használják fel Olaszország ellen készülő támadás esetén. Általában a népszavazás döntése nagy izgalmat okozott s valószínűleg súlyos nemzetközi bonyodalmakat fog előidézni az antant kebelében.

Bern, október 15. (Nemz. St. tel. jel.) Ideérkezett jelentések szerint azokat a helyeket, ahol népszavazás történt s ahová jugoszláv csapatok vonultak be, az osztrák lakosság védelme miatt olasz katonák szállították meg.

HIREK

Nem az fáj

A magyar zsidóknak, hogy a jövőben csak öt hat százalék zsidóhallgató lehet az egyetemeken, hanem az, hogy a numerus clausus törvény, mely ezt az arányt megállapítja, teljes határozottsággal kimondja a zsidóság külön nemzetiségét. Ez az, ami eleven sebet ütött a magyar honos zsidóság szívében, nem az, hogy a magyar kultúra áldásaiban nem részesítheti korlátlan mértékben ifjú nemzedékét. A zsidó gyerekek a papája millióin, vagy az Alliance aranyain majd csak kitanul valahogy a külföldön, s hazatérve nostrifikáltathatja oklevelét. — De az a nemzetiségi kérdés, az már nehezebb, súlyosabb valami. Az nem a lélek, a szellem rovására megy, ami úgy sem fontos, hanem a — zsebére, ami viszont módfelett fontos. Mi lesz, ha a magyarság nem fogja ezután a zsidóságot kedvezményekben részesítendő magyaraknak tekinteni, kik több jogot élveznek itt, mint a honfoglaló magyarok leszármazói, hanem külön nemzetiségként kormányozza őket? Hogy terjeszkedik, hogy gyarapodik, hogy erősödik akkor a zsidóság olyan hatalmasra, amelynek megadta magát? Hogy fog megélni legalább is olyan könnyen és jól, amint eddig tehette? . . . Ez, csakis ez fáj a magyar zsidóságnak és semmi egyéb.

Vasárnap istentiszteletek

A református templomokban: Nagytöplomban délelőtt 9 órakor predikál Szele György lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Konrád Zoltán segédlelkész. Kistöplomban délelőtt 9 órakor predikál Konrád Zoltán segédlelkész, délelőtt 11 órakor predikál dr Révész Imre lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Márton Sándor segédlelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor predikál Uray Sándor lelkész, délelőtt 11 órakor ifjúsági istentiszteletet tart Nagy István vallásitanító lelkész, délután 2 órakor gyermekistentiszteletet tart Geneszy Béla 4. th. Árpád-séri templomban délelőtt 9 órakor predikál Kalmár Dániel segédlelkész, délután 2 órakor gyermekistentiszteletet tart Almásy Márton segédlelkész. Ispotyá-templomban délelőtt 9 órakor predikál Almásy Márton segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Kalmár Dániel segédlelkész. Homokkeri imaházban délelőtt 9 órakor predikál Nagy István vallásitanítólelkész. Városi szegényházban délelőtt 9 órakor predikál Könyves Tóth Kálmán lelkész.

Vasárnapi iskolák a szokott helyen és időben. A Konfirmált Leányok Szövetségében délután 3 órakor a serdülő, 4 órakor a felnőtt tagok összejövetele. A róm. kath. templomokban vasárnap fél 7, 7, 8, fél 9, háromnegyed 11 és fél 12 órakor esendések. Fél 10 órakor nagymise, utána sz. beszéd. Délután 3 órakor litánia, sz. olvasó, 4 órakor szentbeszéd és a Szt. József Társulat ajtatóssága. Az ág. hitv. evang. templomban (Miklós-u. 3. sz.) vasárnap délelőtt 10 órakor Jakobi R. Viktor h. lelkész végzi az istentiszteletet.

— **A debreceni szinikerület új igazgatója.** A kormány Kardoss Gézát, a Csokonai-színház direktorát, a debreceni szinikerület igazgatójává nevezte ki, egyben a kultuszminiszter felkéri, hogy a magyar kultúra érdekét legjobb tudásával szolgálja.

— **Kinevezések a városnál.** A főispán Dömsödy Imre, Várady Sándor és Orosz Árpád napdíjas jogszigorúkat díjtalan közigazgatási gyakoronokokká nevezte ki.

— **Fát ajánlanak a városnak.** Sátoralja-ujhelyről ajánlatot kapott a város 2000 öl tüzfűszállításra 6100 koronáért. A helybeli fakereskedők hajlandók átvenni a fát, melynek szállítási költsége is őket fogja terhelni.

— **Meghívó.** A máriapócsi tankerület f. hó 19-én Nyirgyulajban tartja őszi gyűlését, melyre Magyarország összes gör. kath. tanítóit tisztelettel meghívja Ivancsó Jenő Ödön kántortanító és szerkesztő. Elegendő létszám mellett megalkakul a Görögkatolikus Tanítók Országos Szövetsége.

— **A népbiztosok bünpöre.** A népbiztosok mai tárgyalásán az orvosszakértők véleményét hallgatták meg. Minnich Károly egyetemi tanár előadta, hogy huzamosabb ideje figyeli a vádlottakat s megállapította, hogy büntetőjogi szempontból teljesen beszámítható állapotban van mind a 10 vádlott; csupán Szabados és Ágoston Péter mutathat ki felmenő ágon rendelkezésszerűséget.

— **A gazdaközönség figyelmébe** ajánljuk, hogy folyó hó 16-ától hétfő reggeltől kezdve utalványokra Félégyházi János fűszerüzletében gazdasági célokra darabos sőt kaphatnak. Debreceni gazdasági egyesület.

— **A Székely Társaság propaganda-előadásainak** pompás, művészi műsora városszerte meleg érdeklődést keltett. Az előadások hazafias és nemes célja: maga a propaganda alapgyarapítása és ezzel kapcsolatban a menekült szegény egyetemi ifjak segítése sok mélyen érző érdeklődőt vonz. A vasárnapi megnyitó matiné elsőrendű műsorát már ismertették. A következő 19-iki előadás részletes műsorát a vasárnapi számunkban tesszük közzé.

— **Véres verekedés Mikepércsen.** Ebben a kis harmadfélezer lakosú községben feltűnően fordulnak elő korcsmai botrányok és verekedések. Már többször rámutattunk arra, hogy milyen veszedelmes az a sok zsidó korcsma, melyből öt is van abban a kis faluban. Vasárnap is nagy botrány színhelye volt a Kis Ignác korcsmája. A részeg emberek hatalmas verekedést rendeztek, melyben az öklökön kívül szerepelt a görbebot és a kézi csákány is. A botrányos részegségből származott verekedésben a esendőri jelentés szerint Nagy Károly, Lakatos István, Pap Imre, Kozma István és János, Albert László, Csóka Lajos és Hentes József vettek részt. A esendőrség megindította a nyomozást, de a botrány okát nem tudta megállapítani. A verekedők — mikepércsi erkölcsök szerint nem tudnak semmiről és teljes ittasságukkal védekeznek. Miután a botrányos részegséget a Kis Ignác bora idézte elő, Ignác mestert is kérdőre fogják vonni. A hatóságoknak vajjon mikor jut már eszébe, hogy az italmérési engedélyek megvonásával igyekezzenek gátat vetni a mikepércsi erkölcsök romlásának. Bezzeg az istenháza kong az ürességtől ebben a szerencsétlen faluban, melynek derék, magyar népét megmetélyezték teljesen a zsidó korcsmák.

— **A Nemzeti Kereskedelmi és Közgazdasági Bank** részvényeljárásai határidejének meghosszabbításával kapcsolatban, a pénzügytét leküldötte szervező tisztségviselőjét Szántó Árpád urat, aki a pénzügytét szervezésével kapcsolatban részvényeljárások gyűjtésével is foglalkozni fog. Tekintettel a bank nemzeti és hazafias céljaira, felhívjuk a közönség figyelmét nevezett tisztségviselő működésére és ennek támogatására.

— **Közalkalmazottak Beszerzési Csoportjának közleményei:** Ertesítjük tagjainkat, hogy a Közalkalmazottak Beszerzési Csoportjának átszervezése folytán folyó évi november hó 1-től kezdve a tagok ellátását a Magyar Köztisztviselők Foglalkozási Szövetkezete fogja eszközölni. Ennek folytán felhívjuk tagjainkat, hogy szept. havi szalonna járandóságait, továbbá október havi liszt járandóságait, valamint cukor és só járandóságait folyó hó 20-ig okvetlenül vigyék el.

— **Az elmebeteg kalandja.** A napokban Nagy József Késes-u. 13. sz. a. lakó elmebeteg elbódorgott lakásáról. A szerencsétlen ember a háboruban légnyomást kapott és azóta állandóan ügyelni kell rá, mert ha a baj rájön, akkor világgá megy. A minap is akkor jött rá a baja, mikor hozzátartozói nem ügyeltek rá. A szerencsétlen ember Mikepércsre ment és éjnek idején bemászott Léndrt Gyula 379. sz. a. lakos udvarára, ahol beförönek nézték és elfogták.

— **Kinyomozott betörő.** A mikepércsi háttérben Szűcs István debreceni Kótmalom-u. 12. sz. a. lakos Bodóháza-telepen levő szőlőjének pajtáját kirabolták. A mikepércsi esendőrség a betörőt, aki 3000 korona értékű holmit lopott el. Szabó Sándor sárándi lakos személyében kinyomozta.

— **Női tábor!** Kérjük azon hölgyeket, kik a tiltakozó íveket még le nem adták, még a mai napon adják le azon helyen, ahol kiadták.

— **A tisztviselői kerítváros** létesítésére alakuló „Debreceni tisztviselők és munkások házépítő szövetkezete” az aláírási íveket az eddig jeleltetett közhivataloknak és közintézményeknek megküldte. Ha valamelyik közalkalmazott aláírási ívhez nem jutott volna, az előkészítő bizottságnál (Rendőrségi palota III. 105) rendelkezésre áll.

— **A Move művészeti szakosztályának** tagjait, akik a körözö ívet aláírták, értesítjük, hogy a f. hó 18-ára délelőtt fél 12 órára jelzett gyűlés a következő nap kedden f. hó 19-én délután 5 órakor lesz a Move helyiségében megtartva. A tükör.

— **Menekült segíti a menekültet.** A menekültek fedél alá juttatása nagyon nehezen megy, mert a lakosság nem akarja kényelmét és szerzett jogait feláldozni a nagy, nemzetvédelmi akciónak. Valósággal ki kell verekedniük a fedél alá jutást a szerencsétlen vagonlakóknak, míg a belopakodott zsidók könnyű szerrel helyezkednek el. Annál inkább ki kell emelni a menekültek jószívét, hogy megható módon segítsenek egymáson, ha tudnak. A magoesai Nagy Mihály kalaposmester esetét már ismertettük annak idején. Szilágysomlyóról utasították ki, itt házat vett a Péterfia-utca 8 sz. alatt és hosszú kálváriajárás után tudta csak elhelyezni 12 tagú családját a saját házában. A derék kalaposmester akkor bár a lakás nagy családjának is szűkös, azokra gondolt, akik még vagonokban laknak és rendes lakásuk nincsen: ezért a maga szűkös lakásából önként ajánlott fel lakást az Aradról menekült Kovács Géza rendőrtisztviselőnek és 3 tagú családjának. Bár követésre találma a követendő példa és azok, akik nagy lakással rendelkeznek, felesleges lakrészeit átengednék, legalább a zord téli hónapokra a menekülteknek.

— **Összeeggett egy leányka.** Csütörtökön reggel Bujdosó Erzsébet 9 éves kisleány egyedül volt másfél éves fiú testvérével a monostori erdőben lévő házukban. A háztól alig 300 lépésnyire apjuk Bujdosó András dolgozott az erdőben. Egyszerre éles sikoltást hallott és alig néhány perccel utóbb Erzsébet lánya lángoló ruhában szaladt felé. Mire a leányka apjához ért, már elégett rajta ruházata s ajultan rogyott össze. A szerencsétlen leánykát bevitte apja lakásukba, hol csak akkor tért magához, mikor anyja hazaérkezett, amikor is elmondta, hogy ételt melegített a kályhán, ruhája tüzet fogott, de nem vette észre, csak akkor, mikor már lángban volt az egész ruházata, apjához rohant segítségért, ám futás közben az égo ruhája még jobban égni kezdett. Néhány pillanat múlva újra elvesztette az eszméletét és röviddel később belehalt sérüléseibe. A szerencsétlenül járt leányka holttestét beszállították a közkórház hullaházába. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség.

— **Táncestély** ma szombaton este 7 órai kezdettel a „Royal” disztermében. Kísérőbált rendezett. Belépődíj vizalmi adóval 10 korona. Tisztelettel íj. Schaff János.

— **Elcserélném** 5 szobás földszinli lakásomat forgalmas helyen nagy udvar, istálló, baromfi és disznó óljal nagy pince s egyéb mellékkeliségekkel egy Piac utcai első emeleti modern utcai lakással. Levélbeli ajánlatokat Csere jelígre a kiadóba kérek.

— **A debreceni gazdasági egyesület** igazgató választmánya folyó hó október 17-én vasárnap délután fél 4 órakor ülést tart a város ház nagy tanácstermében. Felkérjük a választmány tagjait, hogy ezen ülésen megjelenni szíveskedjenek, mivel több fontos ügyben hozatik határozat. Gazdasági egyesület elnöksége.

— **A közalkalmazottak cipő ellátását** illetőleg felhívjuk mindazok, akik igényüket eddig be nem jelentették, vagy azt el nem ismerték, a számféjő állampénztárnál haladéktalanul jelentkezzenek. M. kir. pénzügyigazgatóság.

— **Rendőri hír. Meglopott szülésző: Pipó** Sándorné szülésző Halap 89 szám alatti lakos, feljelentést tett a rendőrségen, hogy míg sürgős szülési esetről kifolyólag távol volt, lakásából 10 ezer korona értékű fehérműjűt ellopták. Néhány nappal utóbb azonban Pipóné kint járt a Csicsigón, ahol észrevette, hogy fehérműjűt Nagy Jánosné Dobó Julianna ugyancsak árulja. Szólt a rendőrségnek, aki előállította a rendőrségen. A vizsgálat során kiderült, hogy bűnös-társa férje, Nagy János is, akit a rendőrség letartóztatott. Nagy Jánosék elmondták, hogy a nyomor vitte őket tettük elkövetésére. Mindkettőjük ellen megindult az eljárás.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Baross szövetség közleményei:

Dr Varga Lajos szövetségi tagnak f. hó 16-ra hirdetett előadása szombatról f. hó 18-ra, hétfő d. u. 6 órára halasztott el, miután Zichy Géza gróf zongoraművész hangversenye ugyanezen szombaton délután lesz megtartva. Dr Varga Lajos előadását, amelyen a nemzeti pénzügyi reformokkal fog foglalkozni, a Kereskedő Társulat dísztermében tartja meg.

BAROSS törzsasztal. Szövetségünk, hogy tagjai között minél barátságosabb kapcsolatot teremtsen, az Arany Bika kávéházban törzsasztalt alapított, amelyhez tagjait bármikor szívesen látja. Ezen asztalnál kívánja barátságos keretben megbeszélni azon ügyeket és reformokat, amelyeket Szövetségünk működésül maga elé tűzött.

Ultimátum Vilnáért

Varsó, október 15. (Nemz. St. tel. jel.) Az antant jegyzéket intézett a vilnai megszállás miatt a lengyel köztársaság államfőjéhez. Pilsudszkyhoz valamennyi szövetséges nevében, amely ultimátum jellegű. Nyomatékosan hangsúlyozza a jegyzék, hogy az antant és a népszövetség be akarja várni, hogy mi módon kívánja a lengyel kormány a vilnai kérdést elsimítani. Pilsudszky a jegyzék vétele után felkereste Vitosok miniszterelnököt, majd minisztertanácsot tartottak, amelyen az állam feje is jelen volt. Varsóban biztosra veszik, hogy a kormány minden lehető eszközzel kényszeríteni fogja Zeligovszkyt és hadosztályát Vilna kiűrésére. A népszövetség jegyzéke szintén megérkezett Varsóba.

Holnap megjelenik a Napsugár 4-ik száma.

Valutaárfolyamok

Budapest, október 15. (Nemz. St. tel. jel.) A mai nap a kereslet élénk volt, de egyes valuták árfolyama esett Napoleon 1112—28, font 1265, leva 550—57, dollár 370—79, rubel 351—61, lira 1458—95, lei 702—712, szokol 400—59, korona dinár 1150—20, francia dinár 1150—35.

Dollárt!!

és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be

Gótsch Sándor bankirodája
Debreczen **38.** Főposta mellett.
Piacz-utca

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei.

A Csokonai színházban szombaton 16-án, vasárnap 17-én este és hétfőn este a „Próbaházasságot” elevenítik fel. A végtelenül mulatságos énekes vígjáték főszerepeit: Szigeti, Szalma, Rohonczy, Heltay, Bánhidy játsszák. A női vezetőszerep Rácz Adának jutott. Hálás feladat vár még a darabban Egyed Lenkére és J. Lukács Juliára. Az előadás iránt szokatlan nagy az érdeklődés.

A Sylvio kapitány kerül színre vasárnap, 17-én délután mérsékelt helyárral a bemutatott szereposztásában. Az előadás jegyeit már árusítja a Csokonai színház jegypénztára.

Dán Norbert a Vígyszínházban. A Vígyszínház igazgatósága szombat este 7 és háromnegyed óraker tartja második bemutató előadását, amelyen a magyar Psylander **Dán Norbert** mint vendég fog fellépni. A mozi star operettben és szóló számokban fog bemutatkozni a debreceni közönségnek. 5 új darabban és 15 szólóban **Kovács Lili, Berki Kató, Szemere Gyula, Kabók Győző, Jávor Antal, Andai Ella, Iványos Miklós, Székely Stefi és Erneyei** fogja a bemutatót a közönség jókedvét szolgálja. Az estén Gách János táncművész is fellép.

Ifjúsági oktatóelőadások az Apollóban. Ma szombaton délután 4 és 5 óraker, holnap vasárnap délután 3 és 4 óraker mérsékelt helyárral, kitűnő Nordisk műsor.

J'accuse (vádalom) regény 7 felvonásban Ezt a nagyhatású elsőrangú párisi Pathé-filmet ma utoljára mutatja be az Apolló. Jegyelővétel.

Casarina II. (a világ urnöje) második részét mutatja be ma az Uránia. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig, pénztárnyitás délután 4 óraker.

Franceska Bertini főszereplésével a Harag című 5 felvonásos dráma a Hét főbűn harmadik fejezete az Arany Bika moziban. Jegyelővétel.

Petroleum kiosztás.

Értesítem a közönséget, hogy a helyi kereskedőknél nem jegyhez kötött petroleum kerül kiosztásra, literenként 45 korona árrban.

Közéltelmezési Ügyosztály.

Rose Nyelviskola SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.

SPORT

A bírótestület albizottságai. Tegnap este tartotta a debreceni bírótestület első összejövetelét Machó Ferenc elnökele alatt, amelyen megválasztották az albizottságokat. Az intéző-bizottság tagjai lettek Simon Imre, Weinreb Dezső, póttag Kerekes Géza.

A fegyelmi-bizottság tagjai: dr. Dávid Géza és dr. Kocsis Sándor, póttag Urbanovics Miksa.

A bíróküldő-bizottság tagjai lettek: Szegedy Gyula, Paulo István, póttag Kacander István.

Machó Ferenc elnök és Balog Imre előadó hivatalból tagjai mindhárom bizottságnak.

Bíróküldés. A vasárnapi mérkőzések vezetésére a következő bírók lettek kiküldve: DEAC—DTE Káldy Zsigmond, DMTK—Kisvárdai SE (Kisvárdai) Urbanovics Miksa, DNySC—Nyíregyházi TVE (Nyíregyháza) Machó Ferenc, Törökcsentmiklós Hajdu Jenő, Kiszűzálás Paulo István, DTE II.—DVSC II. Tamássy László, DKASE II.—DMTK II. dr. Kocsis Sándor.

Csak a DTE-et nem győzte meg le a DEAC sohasem, de mindig veszélyes ellenfele volt s szép eredményt ért el vele szemben. Első találkozásuk eredménye 2:1 volt a DTE javára; most egy éve csak 1:1. eredményt tudott kicsikarni a DTE. Tavasszal a DEAC csak balszerencséje miatt vesztette el a mérkőzést 1:0 arányban. Vasárnap találkozik negyedszer a két csapat a diószegi-úti pályán s az előjelekből ítélve a bajnoki szezon legerősebb mérkőzése kerül eldöntésre.

Felhívás a termelőkhöz!

A 4787—M. E. sz. kormányrendelet alapján kivetett adógabona beszoállítására a termelő lakosság már több ízben fölhevátott. Miután még mindig akadnak olyanok, akik adógabona beszoállításai kötelezettségüknek csak részben vagy egyáltalán nem tettek eleget, — saját érdekükben felhevjuk az érdekelteket, hogy a reájuk kivetett mennyiséget, vagy az abból még le nem szállított készleteket legkésőbb a f. év október hó 20-áig feltétlenül és annyival is inkább szállítsák be, mivel a mulasztókra a be nem szállított gabonamennyiség forgalmi árának háromszorosát kitevő kártérítő összeg fog az 1916. évi IV. t.-c. 2. §-a értelmében kiszabtatni s ezen felül ellenük a kihágási eljárás is folyamatba fog tételni.

Közéltelmezési Ügyosztály.

Kováry és Altmann
szűsők, piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Bélyeggyűjtyár és vesztintézet
PAULÓ I.
Baththyányi-ú. 22.
telefon: 1365.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tarka

szalkás szőrű vadász kutyta találtatott. Tulajdonosa átveheti Bethlen-ú. 50. szám alatt.

Elsőrangú

férfi és női munkaerők állandó munkára felvételnek Riskó és Társa női divattermébe

A Széchenyi-utcai

laktanyában összegyűjt — érett és friss istálló trágya eladó. — Értekezni lehet ugyanott a gazdasági hivatalban.

MINDENFÉLE

Nyomatványt

izlésesen és jutányos áron készít a **MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RÉSZV. TÁRSASÁG.**

Rikkancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal
lapunk kiadóhivatalában

Zákány József fuvarozási vállalata

PIACZ-UTCA 43. SZÁM.

A „KERESZTÉNY PATERMÉLŐ SZÖVETKEZET” TAGIAI

Tűzifára

rendelést eszközölhetnek állandóan úgy hasáb mint aprított állapotban minden mennyiségben, előleg befizetéseket elfogadok, új tagokat felveszek, a szállítás a hó 20-án kezdetét veszi.

Polyánszky Orest tűzifa és szénkereskedő
Piac-utca 58. és Szoboszlai-ut 1.
181. TELEFON 182.

Koros Sándor

történelmi szobrok készítése Piac-ú. 60.
Saját készítésű elegáns történelmi szobrok kaphatók.

FORGÁCS I.

műorás
Bádogyos-ú.

DEBRECZENI

Üvegkereskedelmi Részv.-t. Tisza-palota RÓZSA-U. 2. SZ.

Ajánlunk olcsó árrban Karlsbadból most érkezett nagy mennyiségű

porcellán ét, tea, kávé készleteket, tányérok, talakat, csészéket, bögréket, valamint teplitzi tűzálló köedény főzőedényeket.

Petroleum asztali és függő lámpák nagy választékban és igen jutányos árrban.

Táblaüveg minden méretben ismét eladóknak, intézeteknek, gazdaságoknak előnyös árrban.

Munkások

munkafelügyezők, fűrészelezők, köszürsők, kocsisok, éjjeli őrk felvételnek jó keresetre a halápi erdőn folyó tuskóvágáshoz. Bővebbet vasárnap Hadházi-utca 5. szám alatt.

Mech. Tuskókitermelő Vállalat

Hirdetését

d. u. 2 óráo adja be

HAJDUFÖLD

kiadóhivatala ba
(Piac-ú. 59.) ha azt akarja, hogy masnap

ezren és ezren olvassák!